

Sodna pristojnost za odločanje o vlogi za razvezo zakonske zveze: Sodišče je opredelilo pomen in obseg pojma „običajnega prebivališča“ zakonca

Ta pojem pomeni, da ima lahko zakonec, čeprav živi v dveh državah članicah, samo eno običajno prebivališče

IB s francoskim državljanstvom in FA z irskim državljanstvom sta se leta 1994 poročila na Irskem. Imata tri otroke, ki so zdaj že polnoletni. IB je leta 2018 vložil tožbo za razvezo zakonske zveze pri tribunal de grande instance de Paris (okrožno sodišče v Parizu, Francija). Ker se je to sodišče izreklo za krajevno nepristojno za odločanje o razvezi zakonske zveze, je IB vložil tožbo pri cour d'appel de Paris (pritožbeno sodišče v Parizu, Francija). Navedeno sodišče je bilo pozvano, da v skladu z Uredbo Bruselj IIa¹ glede na običajno prebivališče IB odloči o pristojnosti tribunal de grande instance de Paris (okrožno sodišče v Parizu). V zvezi s tem je med drugim navedlo, da iz številnih elementov izhaja, da je IB osebno in družinsko vezan na Irsko, kjer je od leta 1999 živel s svojo ženo in otroki. Vendar je to sodišče navedlo tudi, da je IB že več let vsak teden odhajal v Francijo, kjer je določil središče svojih poklicnih interesov. Tako je navedeno sodišče menilo, da je imel IB dejansko dve prebivališči; eno med tednom v poklicne namene v Parizu in drugo preostali čas na Irskem, kjer je bival skupaj z ženo in otroki.

V teh okoliščinah je cour d'appel de Paris (pritožbeno sodišče v Parizu) Sodišču predložilo vprašanje, da bi določilo, katera sodišča so na podlagi člena 3(1)(a) Uredbe Bruselj IIa pristojna za odločanje o razvezi zakonske zveze IB in FA. Natančneje, navedeno sodišče Sodišče sprašuje, ali lahko ima zakonec, ki živi v dveh državah članicah, običajno prebivališče v teh dveh državah članicah, tako da so sodišča teh dveh držav članic pristojna za odločanje o razvezi zakonske zveze.

Sodišče je v sodbi pojasnilo pojem „običajno prebivališče“ zakonca in razsodilo, da ima lahko ta zakonec samo eno običajno prebivališče v smislu člena 3(1)(a) Uredbe Bruselj IIa, čeprav živi v dveh državah članicah.

Presoja Sodišča

Ker v Uredbi Bruselj IIa ni opredelitve pojma „običajno prebivališče“ ali izrecne napotitve na pravo držav članic v zvezi s tem, je Sodišče navedlo, da je treba ta pojem razlagati avtonomno in enotno. Zlasti je poudarilo, da niti v členu 3(1)(a) Uredbe Bruselj IIa niti v drugih določbah te uredbe ni določeno, da ima lahko ena oseba hkrati več običajnih prebivališč ali običajno prebivališče v več krajih. Tako mnoštvo običajnih prebivališč bi zlasti škodilo pravni varnosti, saj bi otežilo vnaprejšnjo določitev sodišč, ki bi lahko odločala o razvezi zakonske zveze, in preizkušanje sodišča, ki mu je zadeva predložena, ali je pristojno.

Dalje, Sodišče je, opirajoč se na svojo sodno prakso v zvezi z običajnim prebivališčem otroka,² štelo, da sta za pojem „običajno prebivališče“ za določitev pristojnosti na področju prenehanja zakonskih vezi načeloma značilna dva elementa, in sicer, na eni strani, želja zadevne osebe, da

¹ Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243, v nadaljevanju: Uredba Bruselj IIa).

² Glej zlasti sodbo z dne 28. junija 2018, HR, [C-512/17](#), EU:C:2018:513.

običajno središče svojih interesov določi na določenem kraju, in na drugi strani, prisotnost z zadostno stopnjo stabilnosti na ozemlju zadevne države članice.

Tako bi moral zakonec, ki se kot vlagatelj zahtevka namerava sklicevati na pristojnost sodišč države članice svojega običajnega prebivališča na podlagi člena 3(1)(a) Uredbe Bruselj IIa, nujno pred tem prenesti svoje običajno prebivališče na ozemlje druge države članice, kot je država prejšnjega skupnega običajnega prebivališča. Izkazati bi bil moral torej voljo, da v tej drugi državi članici določi običajno središče svojih interesov, in dokazati, da je z njegovo prisotnostjo na ozemlju te države članice izkazana zadostna stopnja stabilnosti.

V tem okviru je Sodišče poudarilo posebne okoliščine v zvezi z določitvijo običajnega prebivališča zakonca. Če se torej zakonec zaradi zakonske krize odloči preseliti v drugo državo članico, lahko še vedno ohranja socialne in družinske vezi v državi članici prejšnjega skupnega običajnega prebivališča. Poleg tega je okolje odrasle osebe bolj raznoliko od okolja otroka in je sestavljeno iz širšega spektra dejavnosti in različnih interesov, v zvezi s tem pa ni mogoče zahtevati, da se ti interesi usmerijo na ozemlje samo ene države članice.

Glede na te preudarke je Sodišče ugotovilo, da čeprav ima lahko zakonec hkrati več prebivališč, ima lahko v danem trenutku samo eno običajno prebivališče v smislu člena 3(1)(a) Uredbe Bruselj IIa. Če torej zakonec živi v dveh državah članicah, so samo sodišča države članice, na ozemlju katere je to običajno prebivališče, pristojna za odločanje o zahtevku za prenehanje zakonskih vezi. Predložitveno sodišče mora na podlagi vseh dejanskih okoliščin obravnavane zadeve preveriti, ali ozemlje države članice, v kateri je to sodišče, v smislu člena 3(1)(a) Uredbe Bruselj IIa ustreza kraju, kamor je IB prenesel svoje običajno prebivališče.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793